

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tractatus De Fiducia In Deum Plurimas Et Utilissimas pro
vitâ spirituali instructiones Continens, Præcipue Ad
Obtinendam magnam animæ quietem, & afflictiones
quascunque ingenti cum solatio & fructu ...**

Dusault, Nicolas

Coloniæ Agrippinæ, 1660

§. 2. Ex collatione creaturarum Dei excellentia magis elucescit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50333](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50333)

net excellentius & infinite majores. Si animi concipis delectationes & voluptates maximas & exquisitissimas, non dubites dicere ingenij mei tenuitas nequit cogitando, qui quantæ in Deo sint deliciae; si quidem inde ab æterno possedit quod oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit: & adhuc possidet integerrimè perfectissimèque sine differentiâ ullâ, utpote eius essentia unicus est horum omnium thesaurus, in quo manent omnia sine confusione, tamen sine distinctione, ex quo manant omnia sine jacturâ & detrimento originis ex quo prosuunt, sicut diffunditur ab altris luminibus sine ullo eorum damno & diminutione.

§. II.

Excellentia Dei, ex creaturarum collatione magis elucescit.

Inæstimabilis Dei magnitudo inter creatas ita eminet ut sola esse videatur, verò ad illum collatæ quasi non sint, sed teant velut in suo nihilo, ex quo divina veritate extractæ & in quod momento eadem redigi possunt. Hinc etiam pro majestate sua & autoritate Deus illis loquitur atque imperat, minare se. Qui est, ac si significare vellet,

sibi comparatas nihil esse, & quidquid in ipsis
 rarum atque eximium æstimatur pro nihilo
 esse reputandum perinde ac si omnino non
 existerent. Sic olim cum mitteret Moysen ad
 populum Hebræorum servientem in Ægyp-
 to ut tamquam Dei legatus à gente suâ exci-
 peretur certamque fidem illi faceret futuræ
 liberationis quam nuntiare Dei nomine ju-
 bebatur, non aliter se nominavit quam: *Ego
 sum, qui sum*. Exod. 3. Hic titulus erat legan-
 tis; hæc sententia legationis: *Qui est, misit
 me ad vos*. Eodem se nomine appellavit
 Christus Dominus gravi oratione exhortans
 Judæos ad credendum sibi. *Nisi credideritis,
 inquit, quia Ego sum, in peccato vestro morie-
 mini*. Joan. 8. super quæ verba, sic præclare
 Augustinus: tract. 38. *ô Domine Deus no-
 ster quid est quod aisti: nisi credideritis, quia
 ego sum; Nunquid Cælum non est? Nun-
 quid terra non est? Nunquid homo, cui lo-
 queris non est? Nunquid Angelus, quem
 mittis non est? Si omnia sunt hæc quæ per
 te facta sunt, quid est quod tibi proprium
 quiddam tenuisti ipsum esse quod alijs non
 dedisti, ut tu solus esses? ô veritas quæ verè
 es! Nam in omnibus actionibus & motibus
 nostris & in omni prorsus agitatione crea-
 turæ duo tempora invenio præteritum & fu-
 turum*

„turum. præsens quæro, nihil stat. Quod dicitur
 jam non est, quod dicturus sum, nondum est.
 „In veritate quæ manet, præteritum & futu-
 „rum non invenio, sed solum præsens & hoc
 „incorruptibiliter quod in creatura non est.
 „Discute rerum mutationes, invenies futurum
 „erit. Cogita Deum invenies Est, ubi Futurum
 „Erit esse non possit. Sic ille. Et sanè si verum
 „proprie loquamur, quid sunt creaturæ Deo
 „comparatæ? *Omnes gentes quasi non sunt, & non
 sunt coram eo, & quasi nihilum & inane vana
 rata sunt et* Isai, 40. Non solum quia ex se
 nis nihil sunt nihilque habent, & quidquid habent
 & habent, totum habent, perpetuoque in
 xu recipiunt ab immensa Conditoris sui libe-
 ralitate, ut dicetur alias, sed etiam quia in
 tate distant ab essentiâ & perfectionibus Dei.
 Unde 1. Tim. 6. non dubitavit Apostolus
 minare illum *solum potentem*, ac si præter po-
 tentiam Dei, nulla alia esset. Et ipse Christus
 apud S. Matthæum c. 19. *solum bonum*. Ceteræ
 enim bonitates præ excellentissima eius bo-
 nitate non apparent, sicut minora lumina præ
 meridianâ solis luce non videntur, & flumina
 cum mari miscentur, propriam perdat
 appellationem. Et Job de Deo loquens ait
ipse enim solus est. Quasi dicat, res creatæ om-
 nes comparatæ Deo nihil sunt. *Ecco gentes*

inquit Propheta Isaias cap. 40. *quasi stilla situla & quasi momentum statura reputata sunt. Ecce insula quasi pulvis exiguus.* Immo, omnis terræ & marium vastitas ex sententia Mathematicorum ad cælorum amplitudinem collata puncti instar se habet. Quid ergo erunt cælum & terra & quidquid cæli & terræ ambitu continetur, si cum infinita Dei optimi maximi majestate comparetur. Verè *magnus Dominus & laudabilis nimis, & magnitudinis ejus non est finis.* Hæ considerationes induxerunt olim S. Hilarium ad amplectendam fidem Catholicam, ut ipsemet testatur in principio suorum operum quæ doctissima posteris reliquit, in quibus loquens de mirabilibus Dei, refert se legentem fortè illa Exodi verba: Ego sum qui sum: & magno opere admiratum excellentiam hujus augustissimi nominis, fictam falsorum deorum divinitatem, & nomina ab Ethnicis stultè attributa in animo suo detestatum fuisse, professumque non alium se agnoscere Deum, quam illum quem istud nomen summis perfectionibus insignè exprimeret: In quo sanè vir ille magnus, tametsi adhuc gentilis non erravit, sed sublime quiddam sapuit. Nam nomen hoc tam sacrosanctum fuit olim etiam Judæis, ut proferre illud nunquam auderent

sed quotiescunque sacris in litteris expressis
occurbat, ejus loco aliud substituerentur
pronuntiando. Idem sic est formidabile ut S.
Michael cum apostatâ Angelo pugnans hoc
ipso usus sit tamquam gladio & scuto, vir-
te cujus superbum rebellium spirituum plu-
rangem in tartara præcipitavit.

§. III.

*Quam Deo sit essentielle supremum in omni
dominium.*

QUæ cum ita sint, quis dubitabit admi-
quin Deus sit supremus Dominus ho-
minum & Angelorum, ejusque excellentia
& perfectiones infinitæ quibus res creatas
omnes excedit infinito intervallo, de qua
quamvis alijs omnibus titulis careat, abso-
lutum in omnia dominium. Nam si verum
est, quod dicit Aristoteles, posse esse hominē
tantæ excellentiæ ut illi jure naturæ compe-
tat dominium in ceteras creaturas propter
dignitatem qua inter eas eminet. Unde & vo-
lemus dicere, si cujuspiam corporis decora-
que pulchritudinem miremur, ejusmodi do-
gnum esse imperio, id quod multo venus-
ci posset de eminentia & venustate animi.
Quid dicemus de Deo opt. maximo in quo
agnoscimus & veneramur infinitam essentiam,
poter-